

Barış İçin Akademisyenler Davalarına İlişkin Bilgi Notu

11 Ocak 2016 tarihinde kamuoyuna duyurduğumuz "Bu Suça Ortak Olmayacağız!" başlıklı imza metniyle, devletin o dönemde izlediği politikalar yüzünden Kürt illerinde yaşanan insan hakları ihlallerine itirazımızı ifade ettik ve devlete, bir hukuk devleti sınırları içinde hareket etme yükümlülüğünü hatırlatarak, toplumsal barışın sağlanması için ivedilikle harekete geçilmesi yönündeki talebimizi ilettik. Eleştiri ve taleplerimizin yer aldığı "Bu Suça Ortak Olmayacağız!" başlıklı Barış Bildirisi'nin kamuoyuyla paylaşılmasının ardından, çok çeşitli hak ihlalleriyle karşı karşıya kaldık (<https://barisicinakademisyenler.net/node/314>). Karşımıza çıkarılan hukuk dışı uygulamalardan sadece bir tanesi, ağır ceza mahkemelerinde "terör örgütü propagandası" iddiasıyla hakkımızda açılan davalardı. Bu davalar, içinde yalnızca mesnetsiz suçlamalar barındıran tek bir iddianameye dayanarak açıldı. Ve ortada tek bir iddianame olsa da farklı mahkemelerde ayrı ayrı yargılandık; yani daha en baştan "adil yargılanma" hakkımız ihlal edildi. Bize açılan davaların miladı, Esra Mungan, Meral Camcı, Muzaffer Kaya ve Kıvanç Ersoy'un gözaltına alınması ve tutuklanmaları idi. Bu dört hocamızın 22 Nisan 2016'daki ilk duruşmaları öncesinde haksız ve hukuksuz bir biçimde bir ayı aşkın süre tutuklu kaldığımızı hatırlatmak isteriz.

Barış imzacısı akademisyenlere açılan davalar, 5 Aralık 2017'de yeni bir ivme kazandı ve neredeyse ayın her haftasına, haftanın her gününe yayılacak şekilde yoğunlaştı. 11 Kasım 2019 tarihine kadar geçen yaklaşık üç buçuk yıl içinde, 2212 imzacının 822'sine dava açıldı; 284 günümüzü adliyelerde ifade vererek, mahkemelerdeki hukuk dışı uygulamalara tanık olarak, bunun bilgisini üreterek ve kamusallaştırarak, davalarımızı takip ederek ve dayanışarak geçirdik. Tam 2306 duruşmada sanık kürsüsünden sadece mahkeme heyetlerine değil aslında herkese seslendik. Israrla ve kararlılıkla barış sözümüzü yineledik, ifade özgürlüğünü ve diğer evrensel hakları savunduk. Bizlere tebliğ edilen iddianameler gibi, farklı mahkemelerdeki duruşma savcılarının verdiği mütalaaların da birbirinin birebir kopyası olması, tanık olduğumuz hukuk garabetini iyice perçinledi. Bu yetmiyormuş gibi, aynı fiilden yargılsak, aynı mütalaaları alsak da mahkemeler, tutarlı ve hukuki herhangi bir gerekçe göstermeksizin, son derece keyfi bir şekilde, Barış Akademisyenleri için ayrı ayrı 15 ay ile 36 ay arasında değişen mahkûmiyet kararlarına hükmetti.

Nihayetinde Füsun Üstel Hocamız, hakkındaki 15 aylık mahkûmiyet kararının İstinaf Mahkemesi'nde onanmasının ardından haksız yere hapse girdi ve 76 gününü hapistede geçirdi.

Bir yandan davalar, bir yandan da çıkan mahkûmiyet kararlarına ilişkin itiraz süreçleri devam ederken Anayasa Mahkemesi 26 Temmuz 2019 tarihli Genel Kurul kararıyla, "Bu Suça Ortak Olmayacağız!" başlıklı bildirimizin "kamu gücünü kullananlara hukuk içinde kalmaları ve meseleleri şiddeti dışlayan yöntemlerle çözmeleri çağrısı" içerdiğini vurgulamış, bizlerin de üç buçuk yıldır ısrarla belirttiği gibi metnin "ifade özgürlüğü" kapsamında olduğunun altını çizmiş ve metnin imzacılarına yönelik cezai işlemlerin ve her türlü müdahalenin kişilerin ifade özgürlüğünün ihlali anlamına geldiğine hükmetmiştir.

AYM kararı sonrası yeni adli yılın başlamasıyla adliyelere geri döndük. Türkiye hukuk tarihinin sayfalarına çoktan kara harflerle kaydolmuş bu üç buçuk yıllık sürecin ardından ilk beraat kararı 6 Eylül 2019 tarihinde, İstanbul 30. ACM'den geldi. O günden 11 Kasım 2019 tarihine kadar beraatle kapanan dosya sayımız 486. Bir başka ifadeyle, 336 arkadaşımız daha beraat kararı için bekliyor. AYM kararı öncesinde, verdikleri iki yılın üzerindeki ertelemesiz hapis cezası kararlarını büyük bir iştahla yüzümüze okuyan kimi mahkemelerin duruşma

yapmaksızın, alencele dosya kapattığına, verilen karar beraat olunca yüzümüze okumaktan imtina ettiğine tanık oluyoruz.

Öte yandan, mahkemelerin yargılama sürecinde tanık olduğumuz eşitsiz ve keyfi tutumları, beraat sürecinde de devam ediyor. Örneğin, İstanbul dışındaki bazı illerde ACM'lerin beraat kararı verdiği görülürken, aralarında hâlâ yetkisizlik kararı vererek dosyaların Yargıtay'a gitmesine neden olanlar da görülüyor. Mersin 9. ACM örneğinde ise, mahkeme heyetinin verdiği beraat kararı ardından duruşma savcısı, AYM'nin açık kararına rağmen hâlâ Barış Bildirisi'nin terör propagandası niteliğinde olduğunu, Bildiri'nin AYM kararı ve yeni yargı paketi düzenlemeleri kapsamında değerlendirilemeyeceğini ileri sürerek karara itiraz edip dosyanın İstinaf Mahkemesi'ne gitmesine neden olabiliyor. Eskişehir 2. ACM ise, AYM kararını dikkate almaksızın, beraat kararı vermektan imtina ederek yeni duruşma tarihi belirleyebiliyor. Bunun yanında, Bildiri'nin hapis cezasını gerektiren bir suç teşkil ettiğine ve bu ceza hükmünün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar veren mahkemelerden İstanbul 28. ACM, 30. ACM, 32. ACM, 36. ACM, ilgili dosyalarda AYM kararı gereğince "yargılamanın yenilenmesi" yolunu izleyerek dosyaları tekrar açıp beraat kararları vermektedirler. Ne var ki, duruşmalar sürecinde de birçok hukuk dışı uygulamasına tanıklık ettiğimiz İstanbul 37. ACM, metne dair her türlü baskı ve müdahalenin ihlal olduğu ve derhal sonlandırılması gerektiği açık olsa da AYM kararının gereğini yerine getirmekten kaçınmakta ve HAGB kararı verdiği dosyalarda beraat kararı vermemek gibi hukuka aykırı bir tavır sergilemektedir.

AYM kararı öncesi sona eren davalarda çıkan mahkûmiyet kararlarına gerek İstinaf Mahkemesi gerekse AYM üzerinden itiraz süreci başlatılmıştır. AYM'deki dosyalarımızdan peyderpey beraat haberleri gelmeye başlamış olsa da, İstinaf Mahkemesi, önündeki dosyalarımızı halen bekletmektedir. Oysa verilen bütün mahkûmiyet kararlarının ivedilikle bozulması, bu dosyaların da hızla beraatle sonuçlandırılması gerekmektedir. AYM kararıyla da sabit olduğu üzere, "Bu Suça Ortak Olmayacağız!" başlıklı bildiriye imzaladığımız için hakkımızda açılan bu davalarla ve verilen hapis cezalarıyla ifade özgürlüğümüz açıkça ihlal edilmiştir. İlgili dosyalarda beraat kararının geciktirildiği her gün, ifade özgürlüğümüz tekrar tekrar ihlal edilmektedir. Tüm dosyalarımızda derhal beraat talebimizin hızla yerine getirilmesi, hukuki bir yükümlülük ve bir zorunluluktur.

Öte yandan, yalnızca açılan davalar ve verilen hapis cezaları değil, Barış Bildirisi imzacısı olmamız nedeniyle uğradığımız diğer tüm baskıların ve hak kayıplarının da ifade özgürlüğümüze aykırılık teşkil ettiği açıktır. AYM'nin ihlal kararı uyarınca, "Akademi Barış Talebiyle Barışmalı" (<https://barisicinakademisyenler.net/node/1621>) başlıklı metinde dile getirilen tüm taleplerimizin de ivedilikle karşılanması gerekmektedir. Üniversite dışına itilen tüm Barış Akademisyenlerinin kayıtsız şartsız üniversitelere dönmeleri Anayasal bir gerekliliktir. Tüm taleplerimizin takipçisi olacağız.

Savaşlara, insan hakları ihlallerine karşı çıkanların, devlet politikalarını eleştirenlerin gözaltılarla, tutuklamalarla karşılaştığı bugünlerde, AYM'nin 26 Temmuz 2019 tarihinde vermiş olduğu ihlal kararını ve ihlal gerekçesini oluşturan ifade özgürlüğü kapsamını tekrar hatırlatmak isteriz.

Barış haktır.

Savaşa karşı olmak, barış talep etmek suç sayılmaz.

BAK Dava Dayanışma